

Název a adresa školy: .....

Okres: .....

Jméno a příjmení: .....

Třída: ..... Datum: .....

Práce s atlasem

Světová hlavní města

Petr zná hlavní města všech států světa. Je jich kolem 200. Jednou si všiml, že hlavní město Maroka a hlavní město Chile mají téměř stejnou hodnotu zeměpisné šířky, liší se však polohou na polokoulích. To ho zaujalo a chtěl o těchto městech vědět více. Pomůžeš mu s využitím atlasu?

1. K zaokrouhleným hodnotám zeměpisných souřadnic doplň, o jakou zeměpisnou šířku a zeměpisnou délku se jedná.

Maroko – Rabat: 34° ....., 7° .....

Chile – Santiago: 33° 30' ....., 70° 30' .....

2 b.

2. Porovnej výše uvedená hlavní města z hlediska vybraných přírodních charakteristik.

a)

Charakteristika	Rabat	Santiago
Nadmořská výška (m n.m.)		500
Průměrná teplota vzduchu v červenci (°C)		
Průměrná teplota vzduchu v lednu (°C)		
Průměrné roční srážky (mm)		
Oceánské proudy, které ovlivňují podnebí ve městech		
Přírodní krajina		

b) Charakteristiky v obou hlavních městech jsou velmi podobné. Čím si vysvětluješ rozdíl v hodnotách průměrné teploty vzduchu v zimních měsících?

.....
.....

7 b.

3. Odpověz na otázky.

a) Ve kterém z měst uvedených v předchozím úkolu je delší nejdelší světlý den v roce? Proč?

.....
.....

b) Jaké datum je v tomto městě pro tento den typické?

.....

3 b.

4. Doplně text.

Poloha obou měst z hlediska zeměpisné délky by napovídala, že rozdíl časů, které obyvatelé používají, je ..... hodin. Ve skutečnosti však časový rozdíl činí ..... hodiny. Jiný čas, než odpovídá zeměpisné poloze, používá hlavní město ..... . Podle ideálního rozdělení Země do časových pásem by se toto město z hlediska času řídilo podle poledníku ..... Čas, který je používán ve druhém hlavním městě se nazývá ..... a řídí se podle poledníku s označením .....

6 b.

5. Porovnej uvedená hlavní města i z hlediska obyvatelstva, které v nich žije a příslušnosti ke státům, jejichž jsou hlavními městy.

Charakteristika	Rabat	Santiago
Jazyk, kterým obyvatelé převážně mluví		
Převládající náboženství		
Státní zřízení státu, jehož je hl. městem		
Gramotnost obyvatel státu, jehož je hl. městem		
HDP na obyvatele státu, jehož je hl. městem (tis. USD)		

5 b.

6. V Santiagu žije kolem 7 miliónů obyvatel, v Rabatu je to přibližně 1,7 miliónu. Rozloha Santiaga je 640 km², rozloha Rabatu je 120 km². Vypočítej hustotu zalidnění v těchto hlavních městech a ve státech, jejichž jsou hlavními městy. Výsledky zaokrouhluj na jednotky.

	Santiago	Chile	Rabat	Maroko
Hustota zalidnění (obyv./km ²)				

8 b.

7.

a) Zatímco Santiago je zároveň největším městem Chile, v Maroku se vyskytuje město, které má více obyvatel než Rabat. O které město se jedná?

.....

b) Podíl městského obyvatelstva v Chile je přibližně 80 %. Kolik obyvatel Chile přibližně žije ve městech? Zaokrouhli na milióny.

.....

c) V Maroku žije ve městech přibližně 15 miliónů obyvatel. Jaký podíl městského obyvatelstva v Maroku? Zaokrouhli na desítky procent.

.....

5 b.

8. *Obě města jsou velice atraktivní z hlediska cestovního ruchu. Rabat je například jedno z marockých královských měst, Santiago je zase nejstarším městem Chile. Ani jedno město nebo jeho část však nejsou na seznamu kulturních památek UNESCO. Z každé země uveď příklad města, které na seznamu UNESCO je.*

Maroko	Chile

2 b.

9. Následující obrázky znázorňují typická místa z obou hlavních měst. K obrázků přiřaď název města, ze kterého pochází. Svě přiřazení zdůvodni.

.....
.....
.....

4 b.

Maximálně dosaženo celkem 40 bodů

Název a adresa školy: .....

Okres: .....

Jméno a příjmení: .....

Třída: ..... Datum: .....

Práce s atlasem - *autorské řešení*

Světová hlavní města

Petr zná hlavní města všech států světa. Je jich kolem 200. Jednou si všiml, že hlavní město Maroka a hlavní město Chile mají téměř stejnou hodnotu zeměpisné šířky, liší se však polohou na polokoulích. To ho zaujalo a chtěl o těchto městech vědět více. Pomůžeš mu s využitím atlasu?

1. K zaokrouhleným hodnotám zeměpisných souřadnic doplň, o jakou zeměpisnou šířku a zeměpisnou délku se jedná.

Maroko – Rabat: 34° s.š., 7° z.d.

Chile – Santiago: 33° 30' j.š., 70° 30' z.d.

Za každé správné doplnění 0,5 bodu. Maximálně za úkol 2 body.

2 b.

2. Porovnej výše uvedená hlavní města z hlediska vybraných přírodních charakteristik.

a)

Charakteristika	Rabat	Santiago
Nadmořská výška (m n.m.)	0	500
Průměrná teplota vzduchu v červenci (°C)	20 - 30	0 - 10
Průměrná teplota vzduchu v lednu (°C)	10 - 20	20 - 30
Průměrné roční srážky (mm)	300 - 500	300 - 500
Oceánské proudy, které ovlivňují podnebí ve městech	Kanárský	Peruánský
Přírodní krajina	vegetace středomořské ho typu	vegetace středomořské ho typu

b) Charakteristiky v obou hlavních městech jsou velmi podobné. Čím si vysvětluješ rozdíl v hodnotách průměrné teploty vzduchu v zimních měsících?

rozdílná nadmořská výška obou hlavních měst, případně jiná odpověď, která má smysl

Za každou správně vyplněnou řádku tabulky 1 bod. Za odpověď na otázku 1 bod. Maximálně za úkol 7 bodů.

7 b.

3. Odpověz na otázky.

a) Ve kterém z měst uvedených v předchozím úkolu je delší nejdelší světlý den v roce? Proč?

Rabat – má vyšší hodnotu zeměpisné šířky

b) Jaké datum je v tomto městě pro tento den typické?

21. červen, 22. červen

Za každou správnou odpověď a), b) 1 bod, za správné zdůvodnění 1 bod. Maximálně za úkol 3 body.

4. **Doplň text.**

Poloha obou měst z hlediska zeměpisné délky by napovídala, že rozdíl časů, které obyvatelé používají, je ..... 5 hodin. Ve skutečnosti však časový rozdíl činí ..... 4 hodiny. Jiný čas, než odpovídá zeměpisné poloze, používá hlavní město ..... **Chile (Santiago)**. Podle ideálního rozdělení Země do časových pásem by se toto město z hlediska času řídilo podle poledníku ..... **75° z.d.** Čas, který je používán ve druhém hlavním městě se nazývá ..... **světový čas** a řídí se podle poledníku s označením ..... **0° (hlavní poledník)**.

Za každé správné doplnění 1 bod. Maximálně za úkol 6 bodů.

5. **Porovnej uvedená hlavní města i z hlediska obyvatelstva, které v nich žije a příslušnosti ke státům, jejichž jsou hlavními městy.**

Charakteristika	Rabat	Santiago
Jazyk, kterým obyvatelé převážně mluví	arabština	španělština
Převládající náboženství	islám	křesťanství
Státní zřízení státu, jehož je hl. městem	monarchie	republika
Gramotnost obyvatel státu, jehož je hl. městem	30 až 50	více než 90
HDP na obyvatele státu, jehož je hl. městem (tis. USD)	2 až 5	10 až 20

Za každou správně vyplněnou řádku tabulky 1 bod. Maximálně za úkol 5 bodů.

6. **V Santiagu žije kolem 7 miliónů obyvatel, v Rabatu je to přibližně 1,7 miliónu. Rozloha Santiaga je 640 km², rozloha Rabatu je 120 km². Vypočítej hustotu zalidnění v těchto**

hlavních městech a ve státech, jejichž jsou hlavními městy. Výsledky zaokrouhluj na jednotky.

	Santiago	Chile	Rabat	Maroko
Hustota zalidnění (obyv./km ²)	10 938	21	14167	65

Za každou správně vyplněnou buňku tabulky (tolerance možná) 2 body. Maximálně za úkol 8 bodů.

8 b.

7.

a) Zatímco Santiago je zároveň největším městem Chile, v Maroku se vyskytuje město, které má více obyvatel než Rabat. O které město se jedná?

Casablanca

b) Podíl městského obyvatelstva v Chile je přibližně 80 %. Kolik obyvatel Chile přibližně žije ve městech? Zaokrouhli na milióny.

13 miliónů

c) V Maroku žije ve městech přibližně 15 miliónů obyvatel. Jaký podíl městského obyvatelstva v Maroku? Zaokrouhli na desítky procent.

50 %

Za správnou odpověď a) 1 bod. Za každou správnou hodnotu b), c) 2 body. Maximálně za úkol 5 bodů.

5 b.

8. *Obě města jsou velice atraktivní z hlediska cestovního ruchu. Rabat je například jedno z marockých královských měst, Santiago je zase nejstarším městem Chile. Ani jedno město nebo jeho část však nejsou na seznamu kulturních památek UNESCO. Z každé země uveď příklad města, které na seznamu UNESCO je.*

Maroko	Chile
Fes nebo Marrákeš	Valparaíso

Za každý správný příklad 1 bod. Maximálně za úkol 2 body.

2 b.

9. Následující obrázky znázorňují typická místa z obou hlavních měst. K obrázků přiřaď název města, ze kterého pochází. Svě přiřazení zdůvodni.

Rabat

Santiago

Obrázky znázorňují stavby typické pro převažující náboženství ve městě a v zemi.

Za správné přiřazení 2 body, za zdůvodnění 2 body. Maximálně za úkol 4 body.

4 b.

Maximálně dosaženo celkem 40 bodů

Název a adresa školy: .....

Okres: .....

Jméno a příjmení: .....

Třída: ..... Datum: .....

Práce bez atlasu

Zeměpisná rozcvička

I. Místopis

1. Podle charakteristiky poznej, o jakou lokalitu se jedná.

a) Souostroví sopečného původu, které bylo pojmenováno podle nejzápadnějšího místa afrického kontinentu. Lidé žijící na ostrovech se živí převážně zemědělstvím a rybolovem. Úředním jazykem je portugalština.

.....

b) Poušť ležící na pobřeží světadílu, jejíž suché klima ovlivňuje Humboldtův mořský proud. V této poušti se vyskytují místa, kde nepršelo stovky let.

.....

c) Pohoří na východě Severní Ameriky s nejvyššími nadmořskými výškami kolem 2000 m n.m. Jedná se o jednu z mála výjimek v této jinak nížinaté nebo rovinaté části Ameriky.

.....

d) Hlavní město jihoamerického státu, které je zároveň významným přístavem. Leží asi 250 km od místa, kde se do oceánu vlévá řeka Paraná. Ve městě žije téměř polovina všech obyvatel země.

.....

e) Nejvodnatější řeka světadílu, která tvoří hranici mezi státy Nový Jižní Wales a Viktorie. Využívá se především k dopravě a zavlažování, protože protéká poměrně suchými oblastmi. Neústí přímo do oceánu, ale vlévá se do jezera Alexandrina.

.....

5 b.

2. Výše zjištěné lokality zakresli pomocí písmen a až e do obrázku.

5 b.

II. Přírodní poměry

3. Tři světová velkoměsta Lagos, Perth a New York se vyznačují následujícími charakteristikami průměrných teplot a srážek. Přiřaď velkoměsta k těmto charakteristikám.

a) Průměrná lednová teplota vzduchu kolem 27°C , průměrná červencová teplota kolem 25°C, průměrný roční úhrn srážek kolem 2000 mm.

.....

b) Průměrná lednová teplota vzduchu kolem 23°C , průměrná červencová teplota kolem 13°C, průměrný roční úhrn srážek kolem 700 mm.

.....

c) Průměrná lednová teplota vzduchu kolem 1° C , průměrná červencová teplota kolem 25°C, průměrný roční úhrn srážek kolem 1000 mm.

.....

3 b.

4.

a) Vytvoř trojice přírodní krajina – živočich – rostlina tak, aby tyto pojmy spolu jednoznačně souvisely. Přeskup pojmy ve druhém a třetím sloupci tabulky.

tajga	fenek	akácie
poušť	grizzly	palma datlová
savana	pižmoň	lišejník
tropický deštný les	hyena	smrk
tundra	jaguár	bromélie

tajga		
poušť		
savana		
tropický deštný les		
tundra		

b) Z přírodních krajín uvedených v tabulce vyber ty, ktoré bys nenašiel v Afrike. Která přírodní krajina Afriky naopak v tabulce uvedena není?

.....

7 b.

III. Obyvatelstvo

5. *K uvedeným charakteristikám piš ANO – NE podle, toho, zda jsou pravdivé či ne.*

a) Převažujícím náboženstvím v Somálsku je islám. ....

b) Úředním jazykem v Kanadě je francouzština. ....

- c) Přibližně 70 % obyvatel Austrálie žije ve městech. ....
- d) Svahilština je původním domorodým jazykem amerických indiánů. ....
- e) Mezi státy s nejnižší průměrnou životní úrovní obyvatel patří v Africe Čad. ....

5 b.

6.

a) Obrázky znázorňují původní obyvatele Austrálie, severní Afriky a Severní Ameriky. K jednotlivým obrázkům napiš pojmenování těchto obyvatel.

.....

b) Jaké obyvatelstvo z hlediska svého původu žije na severu Afriky dnes?

.....

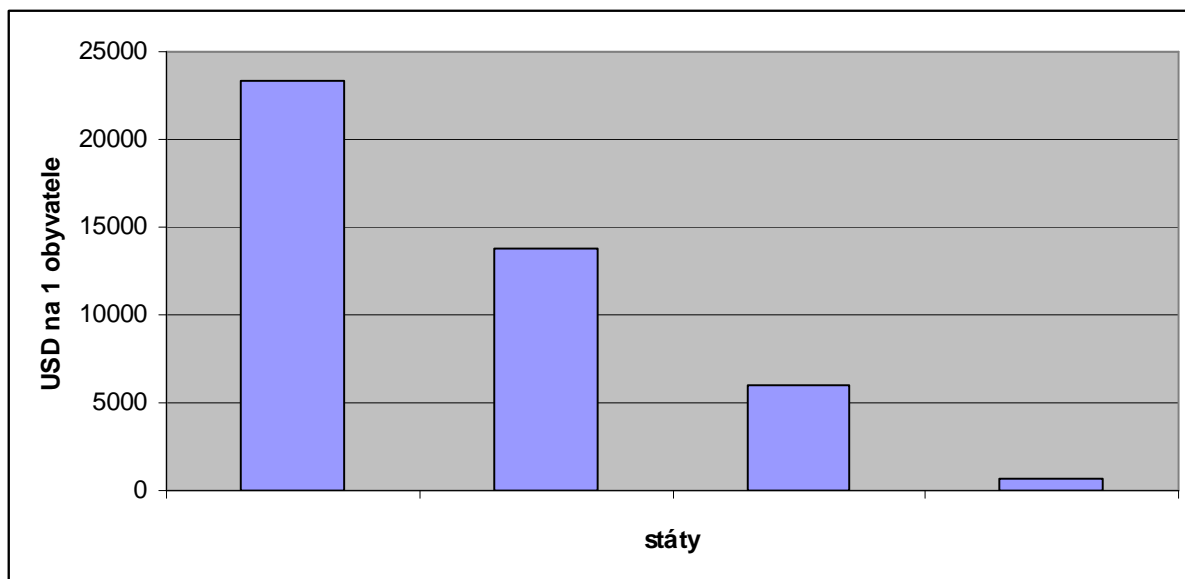
c) Obrázek původního obyvatele Severní Ameriky znázorňuje představitele pravděpodobně nejznámějšího kmene z filmového plátna. Jak se tento kmen jmenuje?

.....

5 b.

IV. Hospodářství

7. *Následující graf znázorňuje srovnání vybraných států světa podle hrubého domácího produktu na obyvatele v USD (v roce 2009). Ke sloupcům v grafu přiřaď jména států: Niger, Argentina, Trinidad a Tobago, Egypt.*

4 b.

8. *Z uvedených pojmů vytvoř trojice: stát – charakteristika zahraničního obchodu – komodita tak, aby pojmy spolu jednoznačně souvisely.*

výrazná převaha vývozu, Kuba, průmyslové zboží, výrazná převaha dovozu, ropa, Venezuela

.....
.....

2 b.

9. K turisticky atraktivním lokalitám napiš důvod jejich atraktivnosti. Vybírej z pojmů: národní park, archeologická památka, památné město, ... Ke každé lokalitě přiřaď stát, ve které se nachází.

Lokalita	Důvod atraktivnosti	Stát
Nazca		
Garajonay		
Timbuktu		
Yosemite		

4 b.

Maximálně dosaženo celkem 40 bodů

Název a adresa školy: .....

Okres: .....

Jméno a příjmení: .....

Třída: ..... Datum: .....

Práce bez atlasu - *autorské řešení*

Zeměpisná rozcvička

I. Místopis

1. Podle charakteristiky poznej, o jakou lokalitu se jedná.

a) Souostroví sopečného původu, které bylo pojmenováno podle nejzápadnějšího místa afrického kontinentu. Lidé žijící na ostrovech se živí převážně zemědělstvím a rybolovem. Úředním jazykem je portugalština.

Kapverdy

b) Poušť ležící na pobřeží světadílu, jejíž suché klima ovlivňuje Humboldtův mořský proud. V této poušti se vyskytují místa, kde nepršelo stovky let.

Atacama

c) Pohoří na východě Severní Ameriky s nejvyššími nadmořskými výškami kolem 2000 m n.m. Jedná se o jednu z mála výjimek v této jinak nížinaté nebo rovinaté části Ameriky.

Appalačské pohoří

d) Hlavní město jihoamerického státu, které je zároveň významným přístavem. Leží asi 250 km od místa, kde se do oceánu vlévá řeka Paraná. Ve městě žije téměř polovina všech obyvatel země.

Montevideo

e) Nejvodnatější řeka světadílu, která tvoří hranici mezi státy Nový Jižní Wales a Viktorie. Využívá se především k dopravě a zavlažování, protože protéká poměrně suchými oblastmi. Neústí přímo do oceánu, ale vlévá se do jezera Alexandrina.

Murray

Za správné určení každé lokality 1 bod. Maximálně za úkol 5 bodů.

5 b.

2. Výše zjištěné lokality zakresli pomocí písmen a až e do obrázku.

Za správné zakreslení každé lokality 1 bod. Maximálně za úkol 5 bodů.

5 b.

II. Přírodní poměry

3. Tři světová velkoměsta Lagos, Perth a New York se vyznačují následujícími charakteristikami průměrných teplot a srážek. Přiřaď velkoměsta k těmto charakteristikám.

a) Průměrná lednová teplota vzduchu kolem 27°C , průměrná červencová teplota kolem 25°C, průměrný roční úhrn srážek kolem 2000 mm.

Lagos

b) Průměrná lednová teplota vzduchu kolem 23°C , průměrná červencová teplota kolem 13°C, průměrný roční úhrn srážek kolem 700 mm.

Perth

c) Průměrná lednová teplota vzduchu kolem 1° C , průměrná červencová teplota kolem 25°C, průměrný roční úhrn srážek kolem 1000 mm.

New York

Za každé správné přiřazení 1 bod. Maximálně za úkol 3 body.

3 b.

4.

a) Vytvoř trojice přírodní krajina – živočich – rostlina tak, aby tyto pojmy spolu jednoznačně souvisely. Přeskup pojmy ve druhém a třetím sloupci tabulky.

tajga	fenek	akácie
poušť	grizzly	palma datlová
savana	pižmoň	lišejník
tropický deštný les	hyena	smrk
tundra	jaguár	bromélie

tajga	<i>grizzly</i>	<i>smrk</i>
poušť	<i>fenek</i>	<i>palma datlová</i>
savana	<i>hyena</i>	<i>akácie</i>
tropický deštný les	<i>jaguár</i>	<i>bromélie</i>
tundra	<i>pižmoň</i>	<i>lišejník</i>

b) Z přírodních krajín uvedených v tabulce vyber ty, ktoré bys nenašiel v Afrike. Která přírodní krajina Afriky naopak v tabulce uvedena není?

tajga, tundra; tvrdolisté lesy

Za každou správnou trojici 1 bod. Za každou přírodní krajinu, která není v Africe 0,5 bodu, za chybějící africkou přírodní krajinu 1 bod. Maximálně za úkol 7 bodů.

7 b.

III. Obyvatelstvo

5. *K uvedeným charakteristikám piš ANO – NE podle, toho, zda jsou pravdivé či ne.*

- a) Převažujícím náboženstvím v Somálsku je islám. **ANO**
- b) Úředním jazykem v Kanadě je francouzština. **ANO**
- c) Přibližně 70 % obyvatel Austrálie žije ve městech. **NE**
- d) Svahilština je původním domorodým jazykem amerických indiánů. **NE**
- e) Mezi státy s nejnižší průměrnou životní úrovní obyvatel patří v Africe Čad. **ANO**

Za každou správnou odpověď 1 bod. Maximálně za úkol 5 bodů.

5 b.

6.

a) Obrázky znázorňují původní obyvatele Austrálie, severní Afriky a Severní Ameriky. K jednotlivým obrázkům napiš pojmenování těchto obyvatel.

Aboriginal

Berber

indián

b) Jaké obyvatelstvo z hlediska svého původu žije na severu Afriky dnes?

Arabové

c) Obrázek původního obyvatele Severní Ameriky znázorňuje představitele pravděpodobně nejznámějšího kmene z filmového plátna. Jak se tento kmen jmenuje?

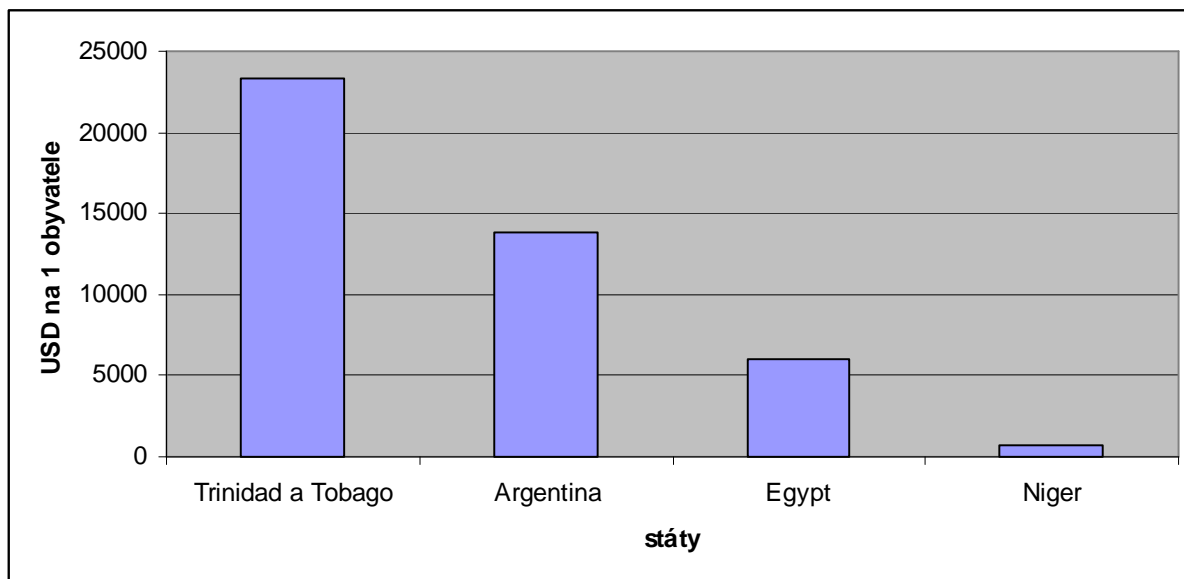
Apáčové

Za každý správný název 1 bod, za každou správnou odpověď na otázky b) a c) 1 bod. Maximálně za úkol 5 bodů.

5 b.

IV. Hospodářství

7. Následující graf znázorňuje srovnání vybraných států světa podle hrubého domácího produktu na obyvatele v USD (v roce 2009). Ke sloupcům v grafu přiřaď jména států: Niger, Argentina, Trinidad a Tobago, Egypt.

Za každé správné přiřazení 1 bod. Maximálně za úkol 4 body.

4 b.

8. Z uvedených pojmů vytvoř trojice: stát – charakteristika zahraničního obchodu – komodita tak, aby pojmy spolu jednoznačně souvisely.

výrazná převaha vývozu, Kuba, průmyslové zboží, výrazná převaha dovozu, ropa, Venezuela

Kuba – výrazná převaha dovozu – průmyslové zboží

Venezuela – výrazná převaha vývozu – ropa

Za každou správnou trojici 1 bod. Maximálně za úkol 2 body.

2 b.

9. K turisticky atraktivním lokalitám napiš důvod jejich atraktivnosti. Vybírej z pojmů: národní park, archeologická památka, památné město, ... Ke každé lokalitě přiřaď stát, ve které se nachází.

Lokalita	Důvod atraktivnosti	Stát
Nazca	<i>archeologická památka</i>	<i>Peru</i>
Garajonay	<i>národní park</i>	<i>Španělsko (Kanáry)</i>
Timbuktu	<i>památné město</i>	<i>Mali</i>
Yosemite	<i>národní park</i>	<i>USA</i>

Za každou správnou řádku tabulky 1 bod. Maximálně za úkol 4 body.

4 b.

Maximálně dosaženo celkem 40 bodů

Název a adresa školy: .....

Okres: .....

Jméno a příjmení: .....

Třída: ..... Datum: .....

Praktická část

Atlantský oceán (Atlantik) – příprava na plavbu

1. Doplň základní údaje o Atlantském oceánu a odpověz na otázku.

a) Atlantik je z hlediska rozlohy všech oceánů na ..... místě. Omývá Evropu, S Ameriku, J Ameriku, Afriku a ..... Střední částí od severu k jihu se táhne nejrozsáhlejší pohoří na Zemi .....

b) Jednou ze základních charakteristik mořské vody je salinita (slanost). Vzhledem k poloze a rozloze Atlantiku není všude stejná. Může být např. 35 ‰ (promile). Kolik gramů soli bys musel nasypat do 1 l vody, abys vytvořil roztok dané salinity?

.....

c) V Atlantiku se vyskytuje celá řada oceánských proudů. Do obrázku zakresli ty nejvýznamnější a urči, zda se jedná o proud studený či teplý.

Golfský, Kanárský, Benguelský, Brazilský

Golfský
Kanárský
Benguelský
Brazilský

d) Který z těchto proudů ovlivňuje klima pouště Namib?

.....

14 b.

2. Hranice Atlantského oceánu.

Chceme-li se lodí dostat z Atlantiku do Indického oceánu, musíme proplout kolem nejnižnějšího bodu Afriky ..... nebo ..... průplavem ze Středozevního do ..... moře. Do Tichého oceánu se pak dostaneme ..... průlivem mezi Jižní Amerikou a Antarktidou nebo ..... průplavem ve střední Americe.

5 b.

3. Pod hladinou i nad hladinou.

a) Obrázek znázorňuje souostroví, které leží na rozhraní tří zemských desek a zároveň je součástí nejrozsáhlejšího pohoří na Zemi z úkolu 1. Jak se toto souostroví jmenuje? Napovíme, že se podle něj jmenuje i významný tlakový útvar, který ovlivňuje počasí i u nás ve střední Evropě.

b) Na rozhraní zemských desek velmi často dochází k projevům .....
činnosti a .....

c) Euroasijská a Severoamerická zemská deska se od sebe oddalují. Za rok se průměrně vzdálí asi o 2 centimetry. Kolik kilometrů to bude za 10 miliónů let, pokud rychlost zůstane stejná?

.....

5 b.

4. Historie a současnost.

a) V době objevení Ameriky trvalo překonání Atlantského oceánu i několik desítek dní, dnes to námořní lodě zvládnou za 4 dny. K přepravě osob mezi světadíly přes Atlantik se však využívá především letecká doprava. Jakou průměrnou rychlostí letí dopravní letadlo, které vzdálenost mezi pobřežím Afriky a Severní Ameriky dlouhou 7650 km překoná za 8,5 hodiny?

.....

b) V dobách minulých byly postupně objevovány a osidlovány i ostrovy Atlantiku. Roztříd' je podle způsobu vzniku a příslušnosti ke světadílu z hlediska polohy.

Kapverdy, Newfoundland, Kanáry, Kuba

Pevninské	Světadíl	Sopečné	Světadíl

6 b.

5. Využití Atlantského oceánu.

a) Následující tabulka představuje 3 ze 4 nejvýznamnějších způsobů využití Atlantského oceánu člověkem. K jednotlivým způsobům přiřaď lokality, kde ke konkrétnímu využívání dochází.

Způsob využití	Lokalita	Správná lokalita
těžba nerostných surovin	Island	
cestovní ruch	Guinejský záliv	
rybolov	Středomoří	

b) V rámci těžby nerostných surovin je nejvýznamnější těžba ..... a
.....

c) Uveď další významný způsob využití oceánu člověkem, který není uveden v tabulce.
.....

d) Pro využívání oceánu jsou důležité přístavy. Z uvedeného seznamu vyber 4 města, která jsou zároveň významnými přístavy Atlantského oceánu. Přiřaď k nim světadíl a stát, ve kterém leží.

New York, Mombasa, Buenos Aires, Durban, San Diego, Casablanca, Rotterdam

Přístav	Světadíl	Stát

10 b.

Maximálně dosaženo celkem 40 bodů

Název a adresa školy: .....

Okres: .....

Jméno a příjmení: .....

Třída: ..... Datum: .....

Praktická část - *autorské řešení*

Atlantský oceán (Atlantik) – příprava na plavbu

1. *Doplň základní údaje o Atlantském oceánu a odpověz na otázku.*

a) Atlantik je z hlediska rozlohy všech oceánů na ..... **druhém** místě. Omývá Evropu, S Ameriku, J Ameriku, Afriku a ..... **Antarktidu**. Střední částí od severu k jihu se táhne nejrozsáhlejší pohoří na Zemi ..... **Středoatlantský hřbet**.

Za každé správné doplnění 1 bod.

b) Jednou ze základních charakteristik mořské vody je salinita (slanost). Vzhledem k poloze a rozloze Atlantiku není všude stejná. Může být např. 35 ‰ (promile). Kolik gramů soli bys musel nasypat do 1 l vody, abys vytvořil roztok dané salinity?

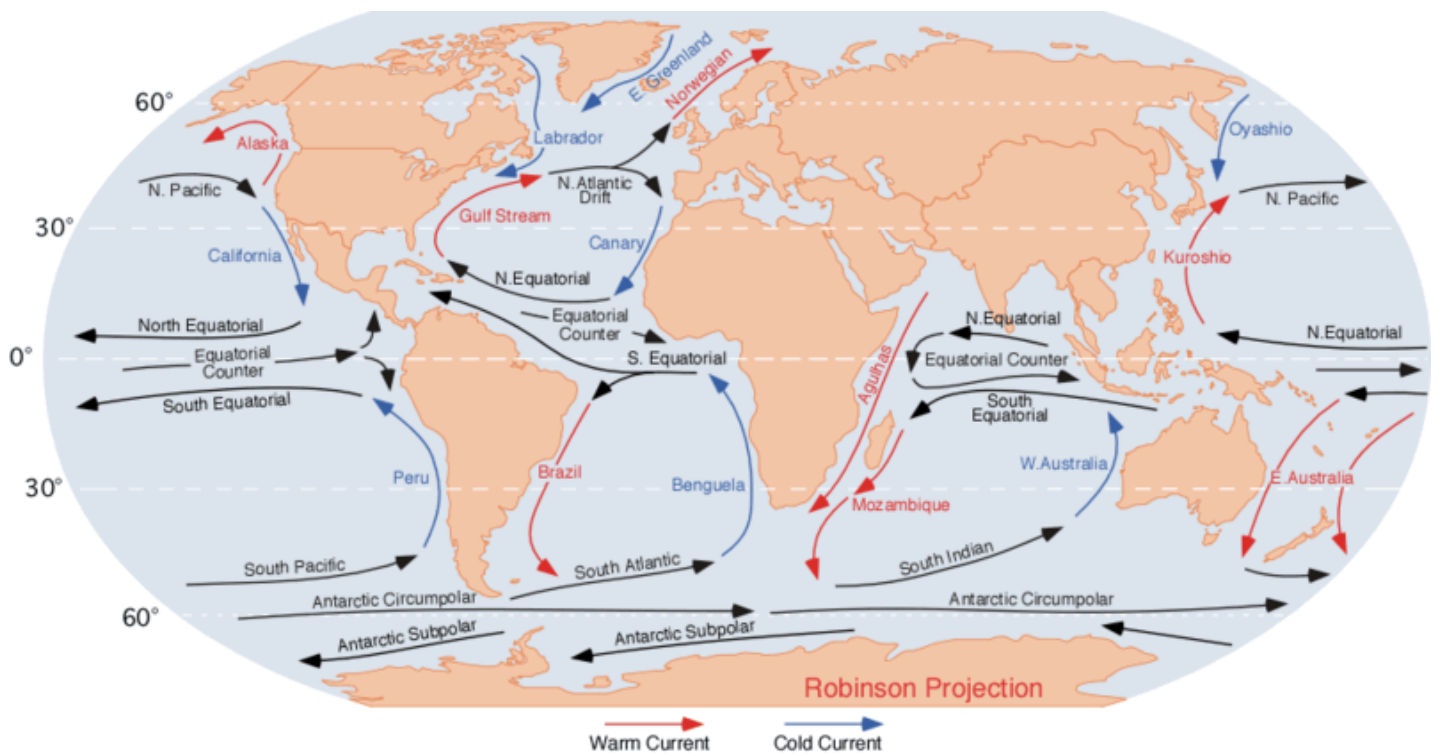
35

Za správnou hodnotu 2 body.

c) V Atlantiku se vyskytuje celá řada oceánských proudů. Do obrázku zakresli ty nejvýznamnější a urči, zda se jedná o proud studený či teplý.

Golfský, Kanárský, Benguelský, Brazilský

Golfský
<i>teplý</i>
Kanárský
<i>studený</i>
Benguelský
<i>studený</i>
Brazilský
<i>teplý</i>

Za správné zakreslení každého proudu 1 bod, za správnou charakteristiku každého proudu 1 bod.

d) Který z těchto proudů ovlivňuje klima pouště Namib?

Benguelský

Za správnou odpověď 1 bod. Maximálně za úkol 14 bodů.

14 b.

2. Hranice Atlantského oceánu.

Chceme-li se lodí dostat z Atlantiku do Indického oceánu, musíme proplout kolem nejnižnějšího bodu Afriky ..... **Střelkového mysu** nebo ..... **Suezským** průplavem ze Středoziemního do ..... **Rudého** moře. Do Tichého oceánu se pak dostaneme ..... **Drakeovým** průlivem mezi Jižní Amerikou a Antarktidou nebo ..... **Panamským** průplavem ve střední Americe.

Za každá správné doplnění 1 bod. Maximálně 5 bodů.

5 b.

3. Pod hladinou i nad hladinou.

a) Obrázek znázorňuje souostroví, které leží na rozhraní tří zemských desek a zároveň je součástí nejrozsáhlejšího pohoří na Zemi z úkolu 1. Jak se toto souostroví jmenuje? Napovíme, že se podle něj jmenuje i významný tlakový útvar, který ovlivňuje počasí i u nás ve střední Evropě.

Azorské ostrovy (Azory)

b) Na rozhraní zemských desek velmi často dochází k projevům ..... **sopečné** činnosti a ..... **zemětřesení**.

c) Euroasijská a Severoamerická zemská deska se od sebe oddalují. Za rok se průměrně vzdálí asi o 2 centimetry. Kolik kilometrů to bude za 10 miliónů let, pokud rychlost zůstane stejná?

200 km

Za správné souostroví 2 body, za každé správné doplnění 1 bod, za správnou vzdálenost 1 bod. Maximálně za úkol 5 bodů.

5 b.

4. Historie a současnost.

a) V době objevení Ameriky trvalo překonání Atlantského oceánu i několik desítek dní, dnes to námořní lodě zvládnou za 4 dny. K přepravě osob mezi světadíly přes Atlantik se však využívá především letecká doprava. Jakou průměrnou rychlostí letí dopravní letadlo, které vzdálenost mezi pobřežím Afriky a Severní Ameriky dlouhou 7650 km překoná za 8,5 hodiny?

900 km/h

Za správnou hodnotu 2 body.

b) V dobách minulých byly postupně objevovány a osidlovány i ostrovy Atlantiku. Roztříd' je podle způsobu vzniku a příslušnosti ke světadílu z hlediska polohy.

Kapverdy, Newfoundland, Kanáry, Kuba

Pevninské	Světadíl	Sopečné	Světadíl
<i>Newfoundland</i>	<i>Severní Amerika</i>	<i>Kapverdy</i>	<i>Afrika</i>
<i>Kuba</i>	<i>Jižní Amerika</i>	<i>Kanáry</i>	<i>Afrika</i>

Za každé správné přiřazení + určení světadílu 1 bod. Maximálně za úkol 6 bodů.

6 b.

5. Využití Atlantského oceánu.

a) Následující tabulka představuje 3 ze 4 nejvýznamnějších způsobů využití Atlantského oceánu člověkem. K jednotlivým způsobům přiřad' lokality, kde ke konkrétnímu využívání dochází.

Způsob využití	Lokalita	Správná lokalita
těžba nerostných surovin	Island	Guinejský záliv
cestovní ruch	Guinejský záliv	Středomoří
rybolov	Středomoří	Island

Za každé správné přiřazení 1 bod.

b) V rámci těžby nerostných surovin je nejdůležitější těžba ..... **ropy** a ..... **zemního plynu**.

Za každé správné doplnění 1 bod.

c) Uveď další významný způsob využití oceánu člověkem, který není uveden v tabulce.

..... **doprava, popř. další způsob, který dává smysl**

Za správnou odpověď 1 bod.

d) Pro využívání oceánu jsou důležité přístavy. Z uvedeného seznamu vyber 4 města, která jsou zároveň významnými přístavy Atlantského oceánu. Přiřaď k nim světadíl a stát, ve kterém leží.

New York, Mombasa, Buenos Aires, Durban, San Diego, Casablanca, Rotterdam

Přístav	Světadíl	Stát
New York	S Amerika	USA
Buenos Aires	J Amerika	Argentina
Casablanca	Afrika	Maroko
Rotterdam	Evropa	Nizozemsko

Za každý správný řádek tabulky 1 bod. Maximálně za úkol 10 bodů.

10 b.

Maximálně dosaženo celkem 40 bodů